

Når eleven blir eldre, kan også dataprogrammer være en støtte for skrive- og leseopplæringen. Men eleven må få grundig opplæring i databruk hvis dette skal være nyttig, ellers har brukeren skaffet seg et nytt problem. Enkle tekstbehandlingsprogrammer med retteprogrammer der eleven produserer sine egne tekster, kan være til stor hjelp.

Frambu er et senter for sjeldne diagnoser. De har også beskrevet Klinefelter syndrom og har spesielt lagt vekt på opplærings situasjonen for klinefeltergutter. Vi viser her til artikkelen "Opplæring" som omhandler spesielt tilrettelegging og opplæring av klinefeltergutter.

Du går inn på Frambu.no og søker på diagnosen Klinefelter syndrom. Du søker deretter opp artikkelen "Opplæring"

Det er også blitt påpekt at flere av disse elevene kan ha problemer med samsynet (skjult skjeling), og at lese og skriveproblemene delvis kan ha sin årsak i dette. Det er derfor viktig at de blir undersøkt av spesialist.

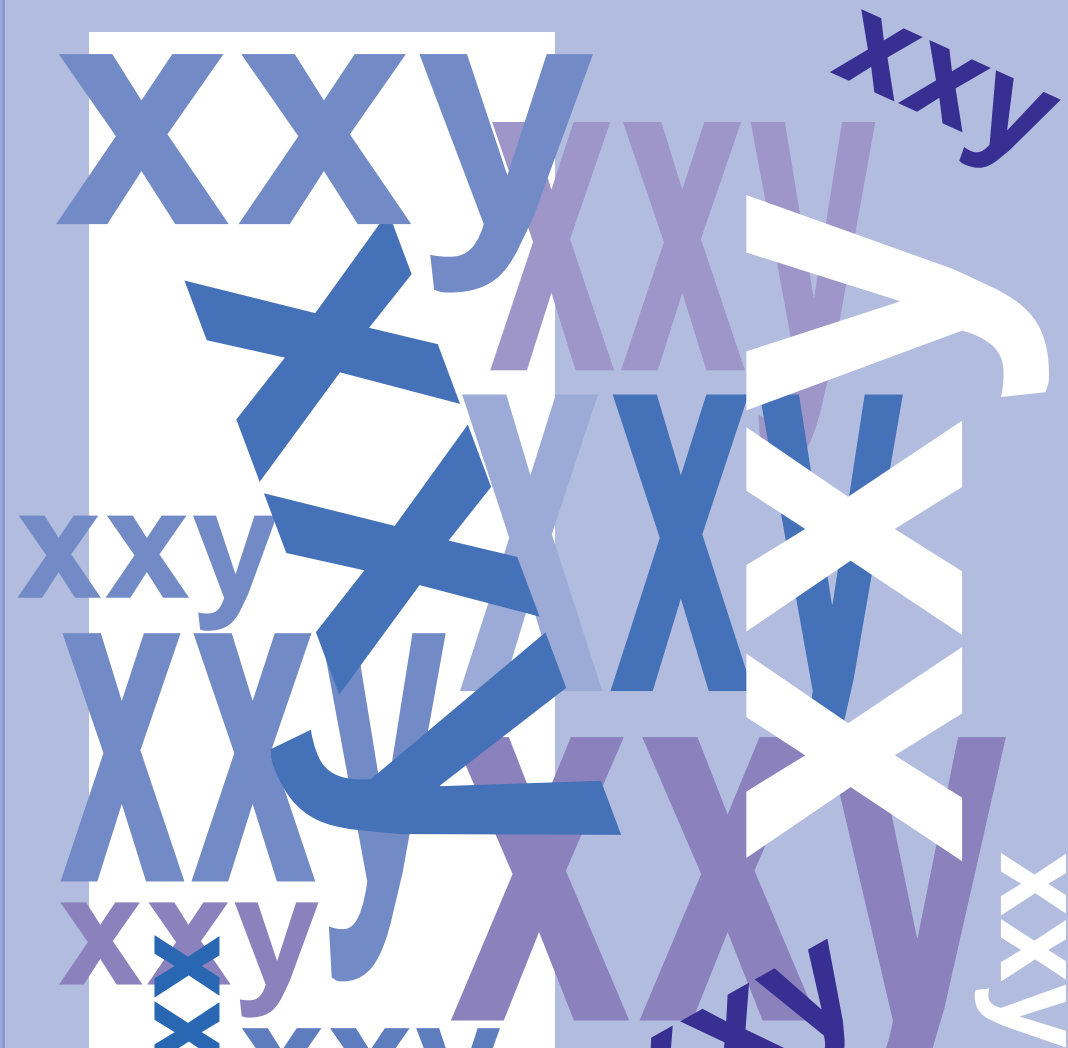
Gørill Skaale Johansen og Per A. Johansen

Klinefelterforeningens adresse er:

E-post : kontakt@klinefelter.no
web side: www.klinefelter.no

Foreningen samarbeider med **Frambu senter for sjeldne funksjonshemninger**, Sandbakkveien 18, 1404 Siggerud: www.frambu.no

Klinefeltergutter i en skolesituasjon

undervisningstips for
foreldre og lærere

Elevtyper

Gutter med Klinefelter syndrom er ikke en ensartet gruppe noe som gjør det vanskelig med en felles pedagogikk. Et lite mindretall av gruppen har få eller nesten ingen spesifikke lærevansker, mens størstedelen av gruppen har betydelige og til dels store lærevansker. Størst lærevansker har de guttene som har flere enn ett x og y-kromosom for mye (48xxy og 48xxy). Vi vil i denne brosjyren ta for oss gruppen som har betydelige og til dels store lærevansker.

Konsentrasjon

Gutter med Klinefelter syndrom har i gjennomsnitt større konsentrasjonsvansker enn andre elever. Det å oppfatte flere beskjeder samtidig, kan være vanskelig for mange. Det er her viktig å gi en beskjed om gangen med påfølgende kontroll. Det å skape forutsigbarhet og trygghet i undervisningssituasjonen er spesielt viktig for at eleven skal klare å konsentrere seg.

Strukturert opplæring

Korte beskjeder med kontroll blir altså svært viktig for at eleven skal komme hurtig i gang. Dette skjer best i gruppetimer eller enetimer, men klinefelter-elever kan også fungere bra i klassesammenheng hvis tilretteleggingen er god nok. Det er her viktig at det blir utarbeidet individuelle læreplaner (IOP-er) som er tilpasset elevens forutsetninger.

På videregående skole kan dette bli svært aktuelt da klinefelterelever ofte ikke greier å følge vanlig studieprogresjon. Utarbeiding av vg1 og vg2-kurs kan være aktuelt for flere av disse elevene.

Leseopplæringen

Klinefeltergutter har i gjennomsnitt betydelige større lese og skrivevansker enn gjennomsnitteleven. Spesielt viktig er det å ta et skritt om gangen og ikke overøse eleven med stadig nye utfordringer.

Lydmetoden der eleven først må lære at bestemte lyder tilsvarer enkeltbokstaver, som igjen kan settes sammen til stavelser og enkeltord, er en bedre opplæringsmetode enn tidligere brukte metoder. Dette gir en struktur og helhet som mange elever kan være i stand til å mestre.

Likevel kan også denne metoden være vanskelig for de med størst lærevansker. Bruk av visuelle metoder som fokuserer på gjenkjennelsen av enkeltord kan være nyttig. Eleven fokuserer da ikke bare på lydering, men også på selve skriftbildet (ordbildet)

Denne metoden som kalles helordsmetoden, vil i mange tilfeller gjøre leseopplæringen enklere. Inger Østrem Andersen har utarbeidet leseverket "Jeg vil lære å lese" (Gyldendal norsk forlag) som tar utgangspunkt i helordmetoden. For mange vil en kombinasjon av helords- og lydmetoden fungere bra.

Har eleven knekket lesekoden, og kan lese enkle tekster, er lesehastigheten et problem for mange. Lesetreningkurs kombinert med oppfølging fra logoped som kan gi råd i denne sammenheng, er ofte svært nyttig. Men også lydbøker kan være et viktig hjelpemiddel i leseopplæringen.

Det er også viktig at foreldre og lærere bevisst arbeider for å utvide elevens begrepsforståelse. Mange klinefeltergutter har problemer med å sette riktig ord på det de vil si, noe som lett kan føre til at de sier noe annet enn de mener. Øvelser på dette området synes å være viktig og bør starte som ordleker, for eksempel: Hvilket dyr er hvitt med fire bein, krøllet hår og bor på en bondegård? Slike ordleker der man går fra det konkrete til det abstrakte er viktig for utviklingen av begrepsforståelsen. Både hjem og skole bør samarbeide om å utvikle denne metodikken.

Den forsinkede språkutviklingen kan også bøtes på ved at foreldre leser og snakker mye med sine barn. Samtaletrening er spesielt nyttig for denne type elever.

Mange klinefelterelever synes også å ha problemer med korttidsminnet, dvs. å huske det som skjedde for kort tid siden. Styrking av korttidsminnet er kanskje den viktigste forutsetning for at disse elevene skal greie å henge med på skolen. Læreteknikker som tar utgangspunkt i å styrke elevens korttidshukommelse som for eksempel kontrolloppgaver, korte muntlige referater og gjenfortellinger må her være viktig. Muntlige aktiviteter styrker innlæringen da eleven får kunnskapen gjennom øret.

Skriveopplæringen

Lese og skriveopplæringen bør henge mest mulig sammen. Det eleven leser om, hører eller ser, bør være også utgangspunkt for skrivning. Korte diktater kan være en god begynnelse på skriveopplæringen. Eleven blir trent opp til å øke skrivehastigheten og til å forbedre rettskrivingen sin. Samtidig er slike diktater en god øvelse for korttidsminnet.

Korte, skriftlige gjenfortellinger av tekster eller hendelser (for eksempel dagboknotater) er også å anbefale.

Visualisering i form av bilder, tegninger eller tegneserier av lærestoffet kan være et godt utgangspunkt for skrivning. Elevens evne til å forstå det visuelle er ofte langt bedre enn forståelsen av det abstrakte. Å ta utgangspunkt i det visuelle vil dermed gjøre skriveopplæringen enklere

